



MAZOWIECKI  
URZĄD WOJEWÓDZKI  
W WARSZAWIE

**WYBRANE ELEMENTY  
PROFILAKTYCZNEJ OPIEKI  
ZDROWOTNEJ NAD UCZNIAMI  
W SZKOŁACH W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM  
W ROKU SZKOLNYM 2022/2023**

Warszawa, 2024 r.

**Opracowanie:**

**Magdalena Kajcińska – Starszy Inspektor Wojewódzki w Wydziale Zdrowia Mazowieckiego  
Urzędu Wojewódzkiego**

**Agnieszka Zakrzewska – Specjalista w Wydziale Zdrowia Mazowieckiego Urzędu  
Wojewódzkiego**

**Przy publikowaniu danych prosimy o podanie źródła.**

## Spis treści

<b>WSTĘP .....</b>	<b>3</b>
<b>Rozdział I. Infrastruktura .....</b>	<b>4</b>
<b>1.1. Liczba szkół w województwie mazowieckim. ....</b>	<b>4</b>
<b>1.2. Liczba uczniów w szkołach według typu szkoły i lokalizacji. ....</b>	<b>5</b>
<b>1.3. Miejsca realizacji świadczeń. ....</b>	<b>7</b>
<b>Rozdział II. Opieka pielęgniarki/pielęgniarsza/higienistki nad uczniami w szkołach. ....</b>	<b>9</b>
<b>2.1. Praca pielęgniarek/pielęgniarzy i higienistek szkolnych. ....</b>	<b>9</b>
<b>2.2. Opieka czynna. ....</b>	<b>10</b>
<b>2.3. Zabiegi i procedury lecznicze wykonane w trakcie pobytu w szkole. ....</b>	<b>13</b>
<b>2.4. Nagłe zachorowania i urazy. ....</b>	<b>16</b>
<b>2.5. Zjawisko przemocy. ....</b>	<b>19</b>
<b>2.6. Szkolne programy edukacji zdrowotnej. ....</b>	<b>22</b>
<b>2.7. Realizacja profilaktyki fluorkowej i opieka stomatologiczna ....</b>	<b>27</b>
<b>2.8. Testy przesiewowe i profilaktyczne badania lekarskie. ....</b>	<b>30</b>

## WSTĘP

Poniższe opracowanie przedstawia sytuację w profilaktycznej opiece zdrowotnej nad uczniami w szkołach województwa mazowieckiego w roku szkolnym 2022/2023 z uwzględnieniem typów szkół oraz ich lokalizacji.

Niniejsze opracowanie zawiera informacje przedstawione w formie tabelarycznej i graficznej, a podstawą do analizy były dane zawarte w formularzach sprawozdawczych MZ-06 **„Sprawozdanie z realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach”** za rok szkolny 2022/2023 z terenu województwa mazowieckiego gromadzone przez Wydział Zdrowia Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego. Zagadnienie to reguluje Program Badań Statystycznych Statystyki Publicznej, który jest załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na dany rok. Podmiotami zobowiązanymi do przekazywania danych statystycznych były podmioty wykonujące działalność leczniczą udzielające ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych w zakresie profilaktycznej opieki nad dziećmi i młodzieżą w szkole.

Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami realizowana jest w oparciu o:

- ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2024 poz. 146.);
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1427 z późn. zm.);
- ustawę z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami (Dz.U. z 2019 r. poz. 1078).

## Rozdział I. Infrastruktura

### 1.1. Liczba szkół w województwie mazowieckim.

W roku szkolnym 2022/2023 z terenu województwa mazowieckiego sprawozdały się ogółem 2 244 placówki szkolno-wychowawcze, z czego z miast 1 227 placówek, a z terenów wiejskich 1 017.

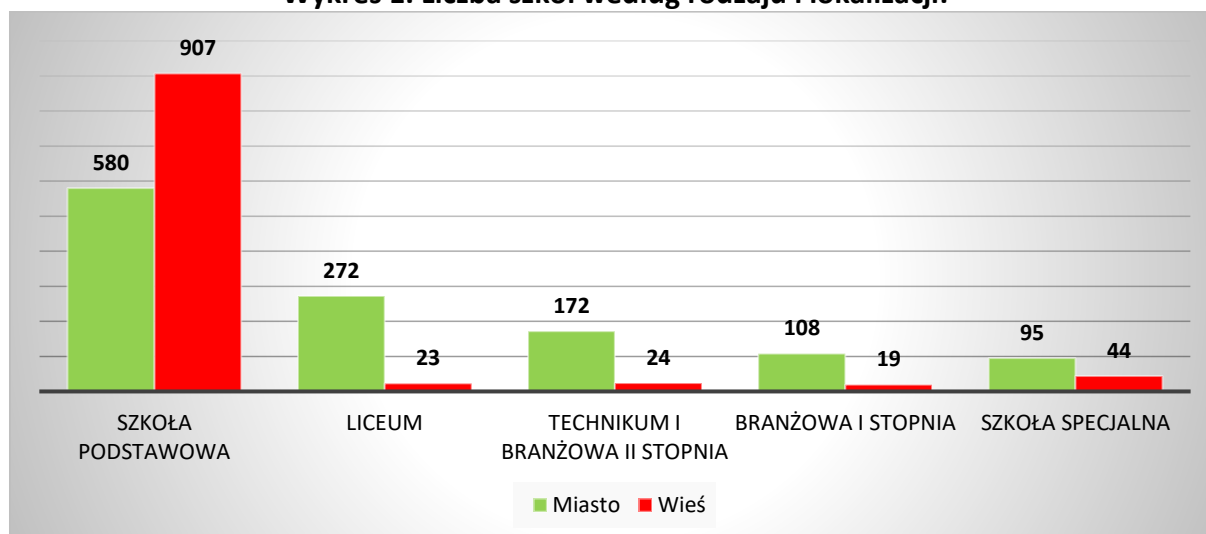
**Tabela 1. Liczba sprawozdanych szkół.**

Rodzaj szkoły	Miasto	Wieś	Razem
Szkoła podstawowa	580	907	1 487
Liceum	272	23	295
Technikum i branżowa II stopnia	172	24	196
Branżowa I stopnia	108	19	127
Szkoła specjalna	95	44	139
<b>Razem</b>	<b>1 227</b>	<b>1 017</b>	<b>2 244</b>

Źródło: Sprawozdanie MZ – 06

Z danych uzyskanych na podstawie formularzy sprawozdawczych MZ-06 wynika, że w roku szkolnym 2022/2023 w województwie mazowieckim na terenach wiejskich była większa liczba szkół podstawowych niż w miastach. W miastach natomiast funkcjonuje większa liczba pozostałych typów szkół tj.: liceum, technikum i branżowa II stopnia, branżowa I stopnia i szkoła specjalna.

**Wykres 1. Liczba szkół według rodzaju i lokalizacji.**



Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MZ – 06

## 1.2. Liczba uczniów w szkołach według typu szkoły i lokalizacji.

W okresie sprawozdawczym 2022/2023 w województwie mazowieckim pod opieką pielęgniarek/pielęgniarzy i higienistek szkolnych w środowisku nauczania i wychowania ogółem było 681 312 uczniów, w tym w publicznych placówkach szkolnych 666 151 oraz w niepublicznych 15 161.

W szkołach miejskich liczba uczniów, nad którymi sprawowano opiekę to 515 874, zaś w szkołach wiejskich to 165 438. Największą grupę stanowili uczniowie szkół podstawowych tj. 459 208, co stanowi 67,4% ogólnej liczby uczniów.

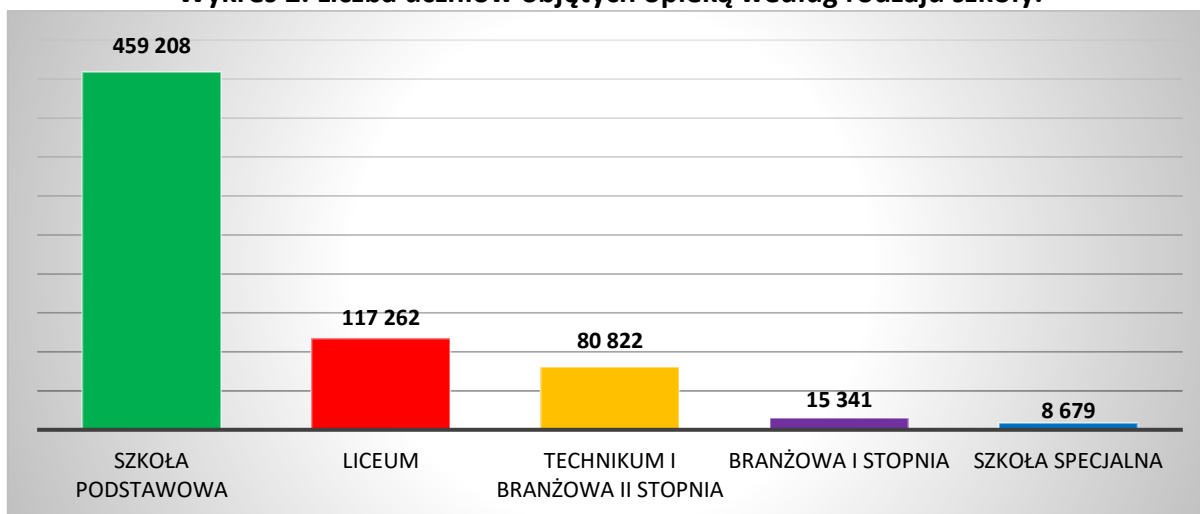
W roku szkolnym 2022/2023 było 2 931 uczniów, których rodzice nie wyrazili zgody na opiekę pielęgniarki/pielęgniacza lub higienistki szkolnej, z czego 137 to uczniowie niepełnosprawni.

**Tabela 2. Liczba uczniów objętych opieką według rodzaju szkół i lokalizacji.**

Rodzaj szkoły	Miasto	Wieś	Razem	Liczba uczniów, których rodzice nie wyrazili zgody na opiekę pielęgniarki szkolnej (lub wyrazili sprzeciw)	
				ogółem	w tym niepełnosprawnych
Szkoła podstawowa	305 720	153 488	459 208	2 229	58
Liceum	113 738	3 524	117 262	482	21
Technikum i branżowa II stopnia	75 146	5 676	80 822	139	9
Branżowa I stopnia	14 507	834	15 341	37	5
Szkoła specjalna	6 763	1 916	8 679	44	44
<b>Razem</b>	<b>515 874</b>	<b>165 438</b>	<b>681 312</b>	<b>2 931</b>	<b>137</b>

Źródło: Sprawozdanie MZ – 06

**Wykres 2. Liczba uczniów objętych opieką według rodzaju szkoły.**



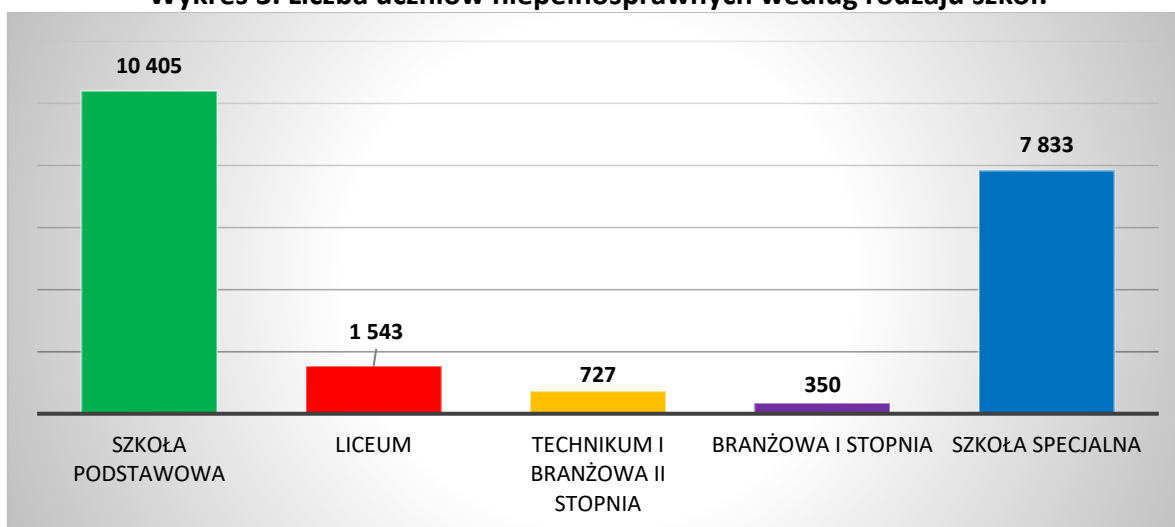
Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MZ – 06.

**Tabela 3. Liczba uczniów ogółem, w tym uczniów niepełnosprawnych.**

Rodzaj szkoły	Razem	w tym niepełnosprawni	% uczniów niepełnosprawnych	Liczba uczniów niepełnosprawnych, których rodzice wyrazili sprzeciw lub nie wyrazili zgody na opiekę pielęgniarstwa szkolnej
Szkoła podstawowa	459 208	10 405	2,3%	58
Liceum	117 262	1 543	1,3%	21
Technikum i branżowa II stopnia	80 822	727	0,9%	9
Branżowa I stopnia	15 341	350	2,3%	5
Szkoła specjalna	8 679	7 833	90,3%	44
<b>Razem</b>	<b>681 312</b>	<b>20 858</b>	<b>3,1%</b>	<b>137</b>

Źródło: Sprawozdanie MZ – 06

**Wykres 3. Liczba uczniów niepełnosprawnych według rodzaju szkół.**



Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MZ – 06

### 1.3. Miejsca realizacji świadczeń.

Miejszem realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej w szkołach nad uczniami może być:

- gabinet profilaktyki zdrowotnej w szkole;
- gabinet profilaktyki zdrowotnej w budynku należący do innej szkoły (w zespole szkół);
- gabinet poza szkołą;
- inne pomieszczenie w szkole nie będące gabinetem profilaktyki zdrowotnej.

**Tabela 4. Miejsca realizacji świadczeń profilaktyki zdrowotnej w szkołach.**

Miejsce realizacji świadczeń	Liczba gabinetów
Gabinet profilaktyki zdrowotnej w szkole	1 417
Gabinet profilaktyki zdrowotnej w budynku należący do innej szkoły (w zespole szkół)	68
Gabinet poza szkołą	471
Inne pomieszczenie w szkole nie będące gabinetem profilaktyki zdrowotnej	288

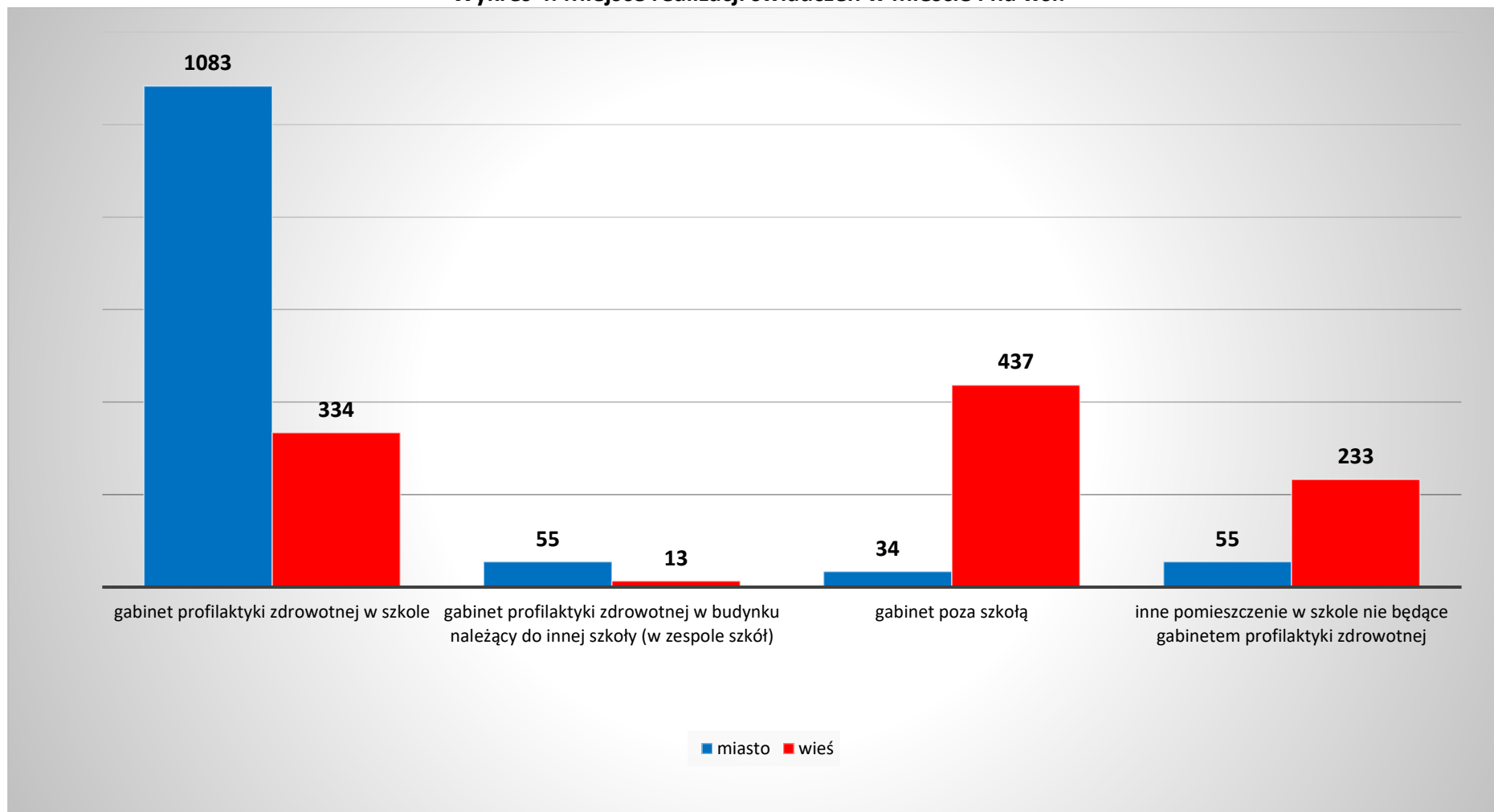
*Źródło: Sprawozdanie MZ – 06*

Z przedstawionych poniżej danych (wykres nr 4) wynika, że w mieście najczęściej gabinetów profilaktyki i pomocy przedlekarskiej znajduje się w szkole – co stanowi 88,2% wszystkich gabinetów w miastach, a na wsi poza szkołą – co stanowi 42,9% wszystkich gabinetów na wsi.

Ogółem na terenie województwa mazowieckiego najczęściej gabinetów znajduje się w szkole, a najmniej w budynku należącym do innej szkoły.



Wykres 4. Miejsce realizacji świadczeń w mieście i na wsi.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MZ – 06

## Rozdział II. Opieka pielęgniarki/pielęgniacza/higienistki nad uczniami w szkołach.

### 2.1. Praca pielęgniarek/pielęgniarzy i higienistek szkolnych.

Tabela 5. Liczba godzin pracy pielęgniarek/pielęgniarzy i higienistek szkolnych w podziale na rodzaj szkoły.

	Szkoła podstawowa	Liceum	Technikum i branżowa II stopnia	Branżowa I stopnia	Szkoła specjalna	Razem
Liczba uczniów ogółem	459 208	117 262	80 822	15 341	8 679	<b>681 312</b>
w tym niepełnosprawnych	10 405	1 543	727	350	7 833	<b>20 858</b>
Liczba godzin pracy pielęgniarki/ek/pielęgniacza/y w szkole (w tygodniu)	21 758	5 858	3 798	1 423	3 954	<b>36 791</b>
Liczba godzin pracy higienistki/ek w szkole (w tygodniu)	341	166	90	30	4	<b>631</b>

Źródło: Sprawozdanie MZ – 06

Średni czas pracy pielęgniarki/pielęgniacza w tygodniu (w godzinach) w poszczególnych rodzajach szkół przedstawia się następująco:

- szkoła podstawowa – 14,6;
- liceum – 19,9;
- technikum i branżowa II stopnia – 19,4;
- branżowa I stopnia – 11,2;
- szkoła specjalna – 28,4.

## 2.2. Opieka czynna.

Tabela 6. Liczba uczniów i porad w ramach opieki czynnej w szkołach.

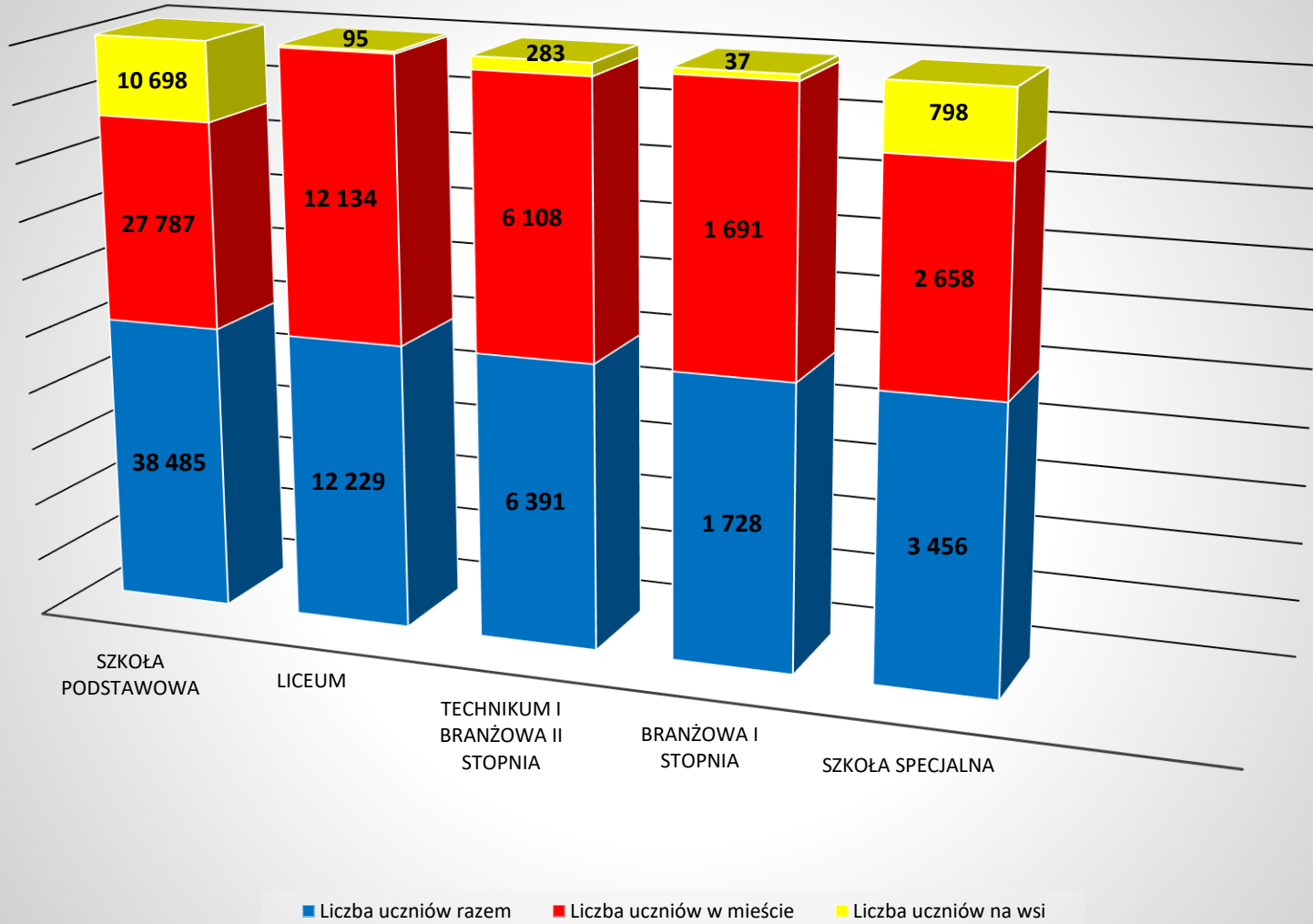
Rodzaj szkoły	Miasto				Wieś				Razem			
	Liczba uczniów ogółem	Porady w ramach opieki czynnej			Liczba uczniów ogółem	Porady w ramach opieki czynnej			Liczba uczniów ogółem	Porady w ramach opieki czynnej		
		liczba uczniów	% uczniów objętych procedurą	liczba porad		liczba uczniów	% uczniów objętych procedurą	liczba porad		liczba uczniów	% uczniów objętych procedurą	liczba porad
Szkoła podstawowa	305 720	27 787	9,1%	48 285	153 488	10 698	7,0%	19 923	459 208	38 485	8,4%	68 208
Liceum	113 738	12 134	10,7%	19 062	3 524	95	2,7%	133	117 262	12 229	10,4%	19 195
Technikum i branżowa II stopnia	75 146	6 108	8,1%	10 335	5 676	283	5,0%	537	80 822	6 391	7,9%	10 872
Branżowa I stopnia	14 507	1 691	11,7%	3 218	834	37	4,4%	115	15 341	1 728	11,3%	3 333
Szkoła specjalna	6 763	2 658	39,3%	9 724	1 916	798	41,6%	2 430	8 679	3 456	39,8%	12 154
<b>Razem</b>	<b>515 874</b>	<b>50 378</b>	<b>9,8%</b>	<b>90 624</b>	<b>165 438</b>	<b>11 911</b>	<b>7,2%</b>	<b>23 138</b>	<b>681 312</b>	<b>62 289</b>	<b>9,1%</b>	<b>113 762</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MZ – 06

Opieka czynna to wszystkie czynności wykonywane z inicjatywy pielęgniarki/pielęgniarsza w ramach postępowania poprzemieszowego (badania kontrolne u uczniów z dodatnimi wynikami testu) lub w odniesieniu do ucznia z chorobą przewlekłą, niepełnosprawnością (np. cewnikowanie, wymiana wkłucia, kontrola zażywania leków przez ucznia z chorobą przewlekłą).

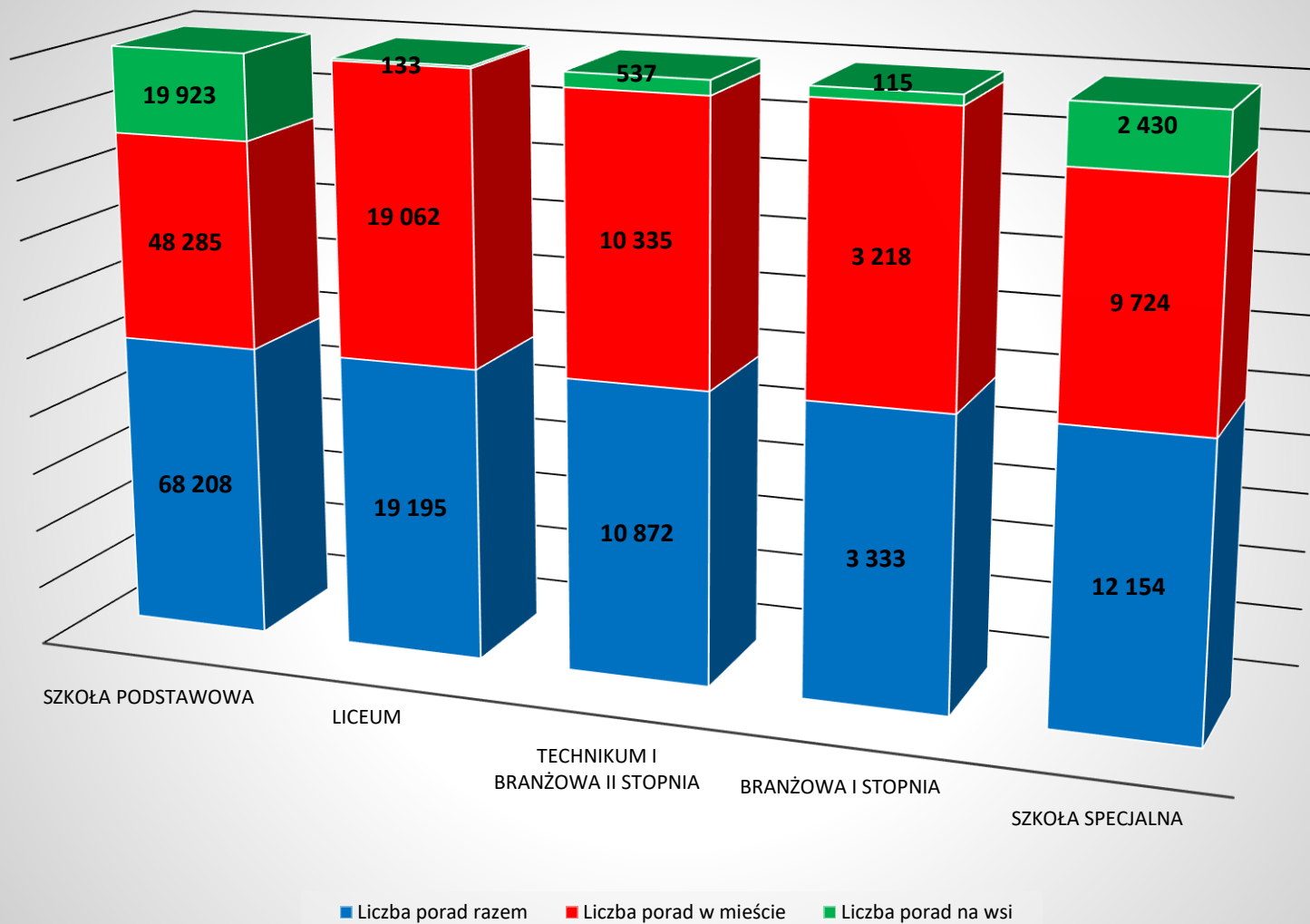
Liczba uczniów objętych opieką czynną w roku szkolnym 2022/2023 wynosiła 62 289, co stanowiło 9,1% wszystkich uczniów, natomiast liczba porad to 113 762. Największy odsetek uczniów objętych procedurą uczęszczał do szkół specjalnych i wynosił 39,8%, a najmniejszy do techników i szkół branżowych II stopnia (7,9%).

Wykres 5. Liczba uczniów objętych opieką czynną w szkołach.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MZ – 06

Wykres 6. Liczba porad udzielonych uczniom objętym opieką czynną w szkołach.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MZ – 06

### 2.3. Zabiegi i procedury lecznicze wykonane w trakcie pobytu w szkole.

Tabela 7. Liczba uczniów i porad w ramach wykonanych zabiegów i procedur leczniczych w trakcie pobytu w szkole.

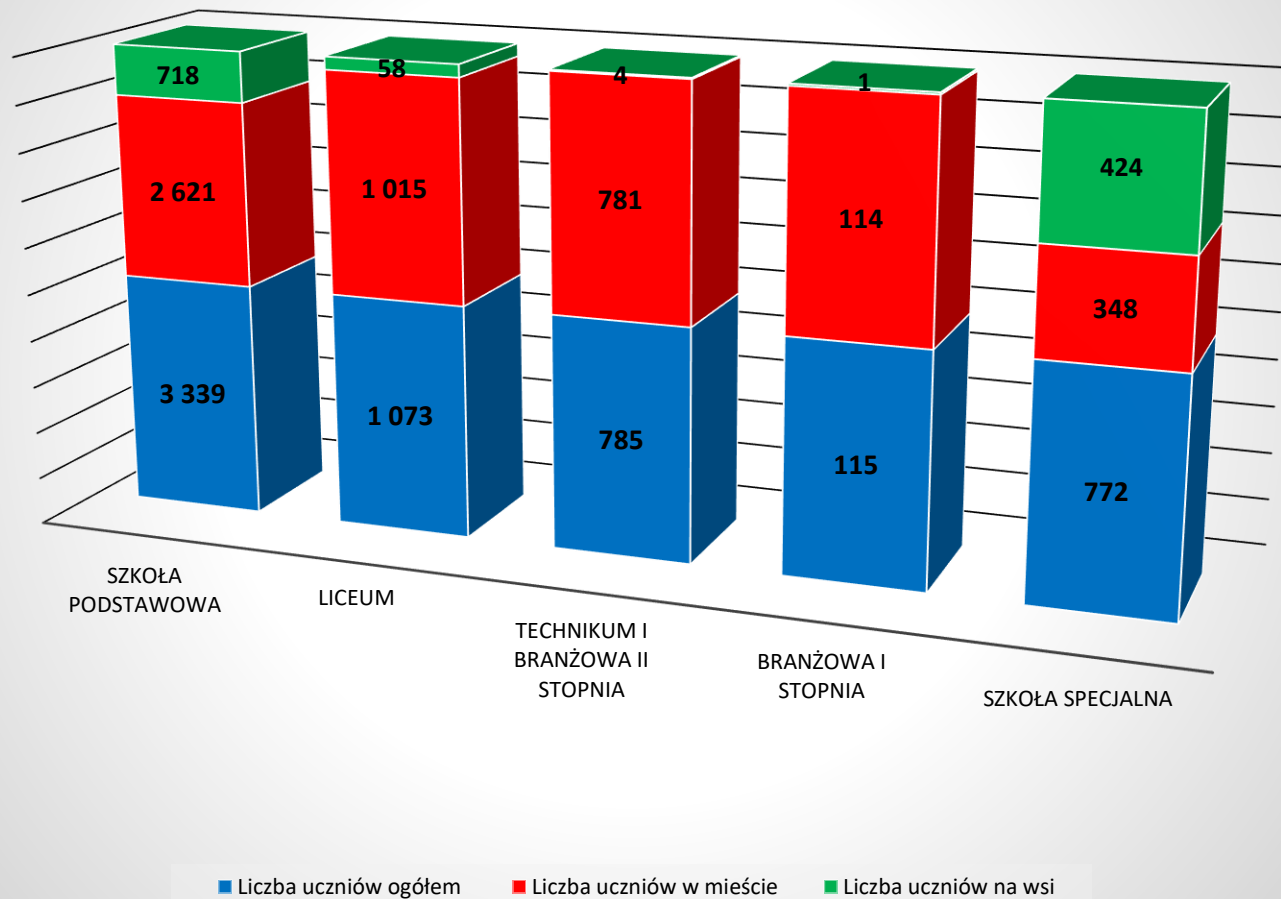
Rodzaj szkoły	Miasto				Wieś				Razem			
	Liczba uczniów ogółem	Zabiegi i procedury lecznicze			Liczba uczniów ogółem	Zabiegi i procedury lecznicze			Liczba uczniów ogółem	Zabiegi i procedury lecznicze		
		liczba uczniów	% uczniów objętych procedurą	liczba porad		liczba uczniów	% uczniów objętych procedurą	liczba porad		liczba uczniów	% uczniów objętych procedurą	liczba porad
Szkoła podstawowa	305 720	2 621	0,9%	19 819	153 488	718	0,5%	5 330	459 208	3 339	0,7%	25 149
Liceum	113 738	1 015	0,9%	3 992	3 524	58	1,6%	74	117 262	1 073	0,9%	4 066
Technikum i branżowa II stopnia	75 146	781	1,0%	1 561	5 676	4	0,1%	744	80 822	785	1,0%	2 305
Branżowa I stopnia	14 507	114	0,8%	188	834	1	0,1%	107	15 341	115	0,7%	295
Szkoła specjalna	6 763	348	5,1%	38 639	1 916	424	22,1%	17 013	8 679	772	8,9%	55 652
<b>Razem</b>	<b>515 874</b>	<b>4 879</b>	<b>0,9%</b>	<b>64 199</b>	<b>165 438</b>	<b>1 205</b>	<b>0,7%</b>	<b>23 268</b>	<b>681 312</b>	<b>6 084</b>	<b>0,9%</b>	<b>87 467</b>

Źródło: Sprawozdanie MZ – 06

Według powyższych danych liczba uczniów, u których wykonano zabiegi i procedury lecznicze w szkole wynosiła 6 084, co stanowi 0,9% ogólnej liczby uczniów. Liczba porad w tym zakresie wynosiła 87 467. Największy odsetek uczniów objętych procedurą uczęszczał do szkół specjalnych i wynosił 8,9%, a najmniejszy do szkół podstawowych i branżowych I stopnia (0,7%).

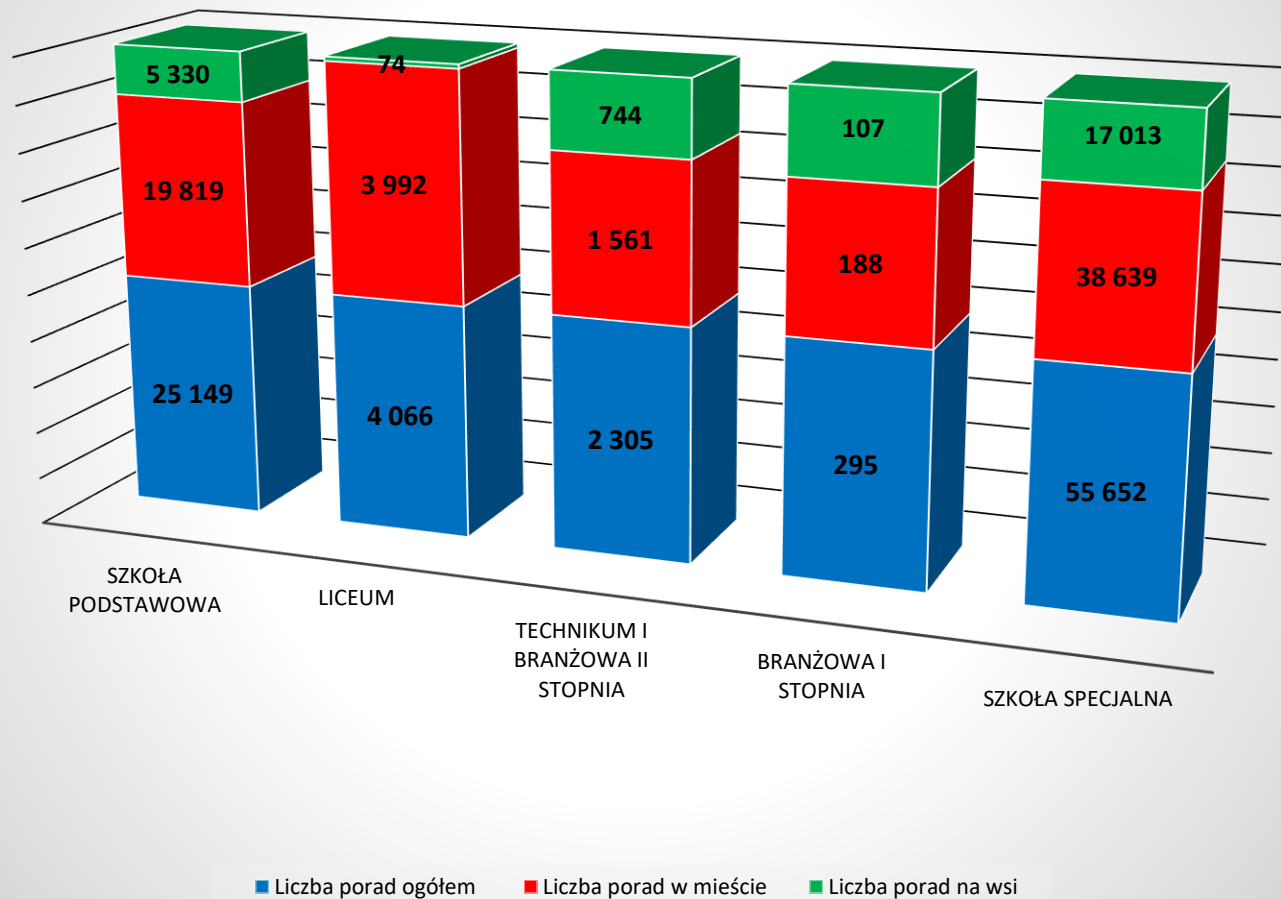
Zgodnie z instrukcją należało tu wykazać uczniów, u których pielęgniarka/pielęgniarz wykonywał- zabiegi i inne procedury lecznicze lub pielęgnacyjne na zlecenie lekarza w trakcie pobytu ucznia w szkole lub bez zlecenia w zakresie zadań realizowanych samodzielnie przez pielęgniarkę/pielęgniarza, np. u ucznia z cukrzycą - pomiar cukru, obsługa pompy insulinowej, podawanie insuliny; u ucznia z padaczką - podanie leków drogą doodbytniczą w czasie napadu padaczkowego.

Wykres 7. Liczba uczniów, u których wykonano zabiegi i procedury lecznicze w trakcie pobytu w szkole.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MZ – 06

Wykres 8. Liczba porad udzielonych uczniom, u których wykonano zabiegi i procedury lecznicze w trakcie pobytu w szkole.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MZ – 06



## 2.4. Nagłe zachorowania i urazy.

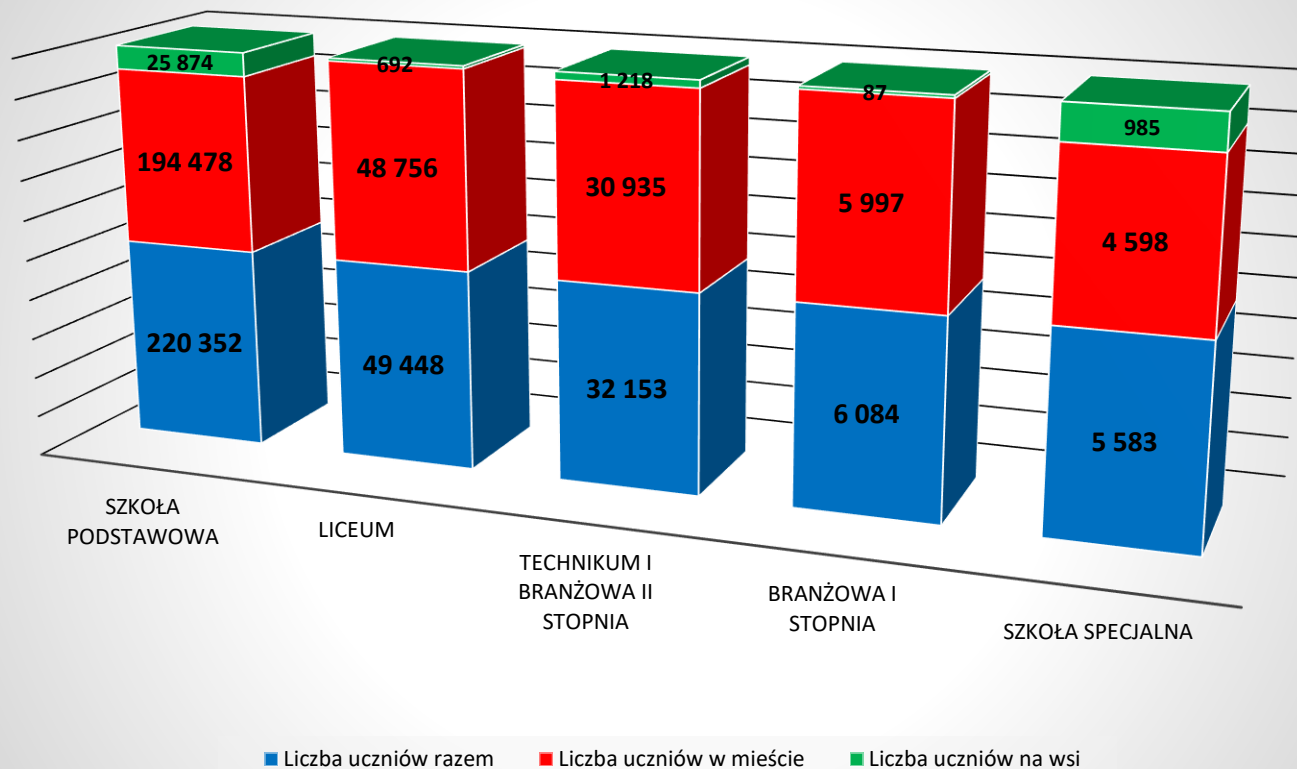
Tabela 8. Liczba uczniów i porad w przypadkach nagłych zachorowań i urazów.

Rodzaj szkoły	Miasto				Wieś				Razem			
	Liczba uczniów ogółem	Opieka nad uczniami w przypadku nagłych zachorowań i urazów			Liczba uczniów ogółem	Opieka nad uczniami w przypadku nagłych zachorowań i urazów			Liczba uczniów ogółem	Opieka nad uczniami w przypadku nagłych zachorowań i urazów		
		liczba uczniów	% uczniów objętych procedurą	liczba porad		liczba uczniów	% uczniów objętych procedurą	liczba porad		liczba uczniów	% uczniów objętych procedurą	liczba porad
Szkoła podstawowa	305 720	194 478	63,6%	504 524	153 488	25 874	16,9%	59 683	459 208	220 352	48,0%	564 207
Liceum	113 738	48 756	42,9%	85 717	3 524	692	19,6%	1 148	117 262	49 448	42,2%	86 865
Technikum i branżowa II stopnia	75 146	30 935	41,2%	53 649	5 676	1 218	21,5%	2 887	80 822	32 153	39,8%	56 536
Branżowa I stopnia	14 507	5 997	41,3%	11 253	834	87	10,4%	155	15 341	6 084	39,7%	11 408
Szkoła specjalna	6 763	4 598	68,0%	24 735	1 916	985	51,4%	2 944	8 679	5 583	64,3%	27 679
<b>Razem</b>	<b>515 874</b>	<b>284 764</b>	<b>55,2%</b>	<b>679 878</b>	<b>165 438</b>	<b>28 856</b>	<b>17,4%</b>	<b>66 817</b>	<b>681 312</b>	<b>313 620</b>	<b>46,0%</b>	<b>746 695</b>

Źródło: Sprawozdanie MZ – 06

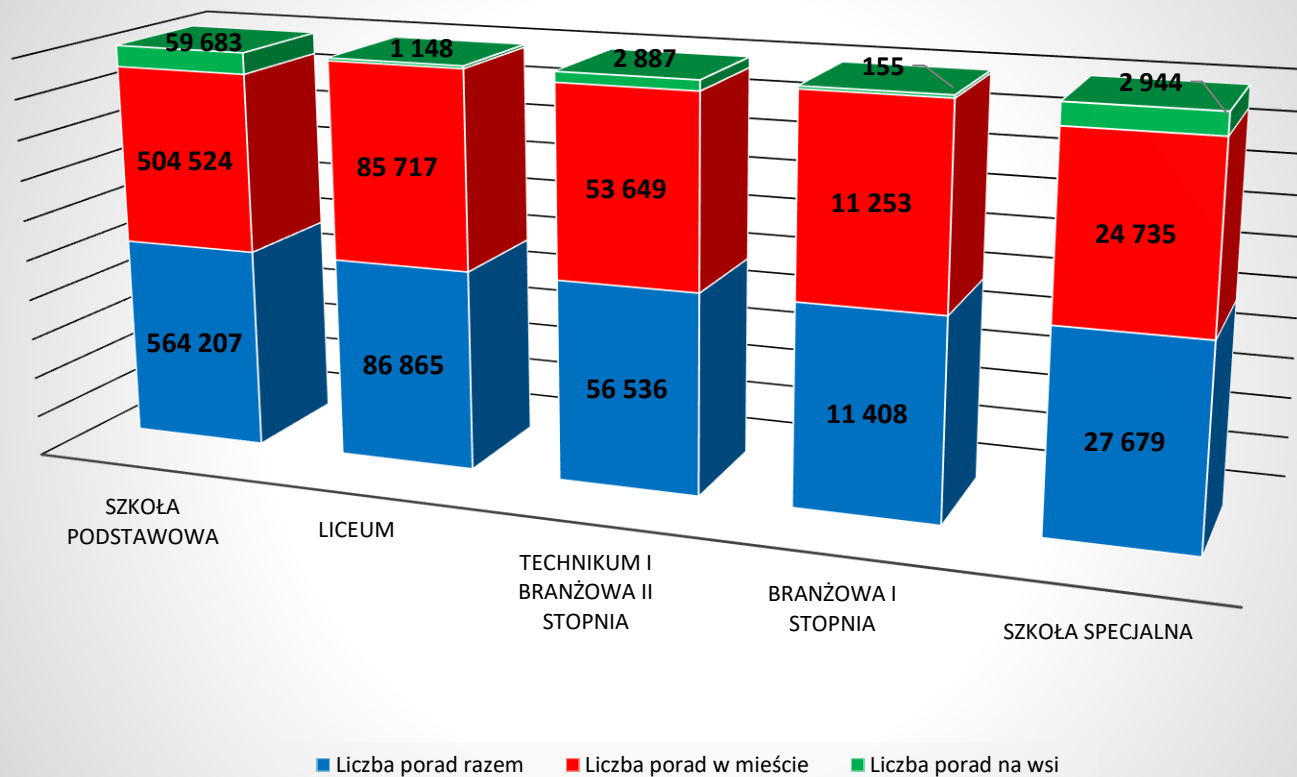
Liczba uczniów, która uległa nagłym zachorowaniom i urazom w roku szkolnym 2022/2023 wynosiła 313 620 osób, co stanowiło 46% wszystkich uczniów, natomiast liczba porad im udzielonych wynosiła 746 695. Największy odsetek uczniów, którym zostały udzielone porady w przypadku nagłych zachorowań i urazów uczęszczał do szkół specjalnych: 64,3%, a najmniejszy do szkół branżowych I stopnia: 39,7%.

Wykres 9. Liczba uczniów poddanych opiece w przypadku nagłych zachorowań i urazów w województwie mazowieckim.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MZ – 06

Wykres 10. Liczba udzielonych porad uczniom w przypadkach nagłych zachorowań.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MZ – 06

## 2.5. Zjawisko przemocy.

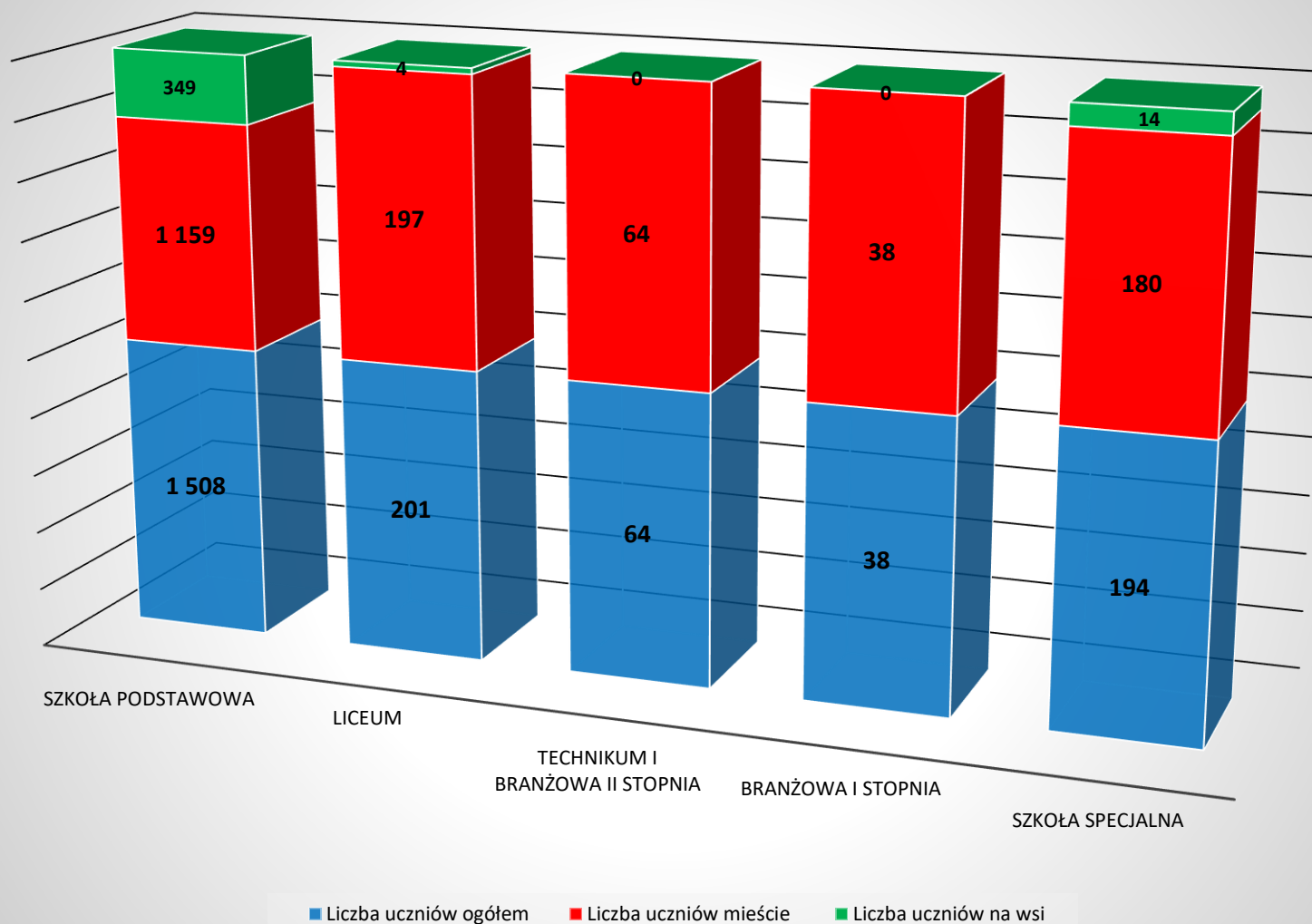
Tabela 9. Liczba uczniów i porad w związku z diagnozowaniem zjawiska przemocy (w tym przemocy rówieśniczej).

Rodzaj szkoły	Miasto				Wieś				Razem			
	Liczba uczniów ogółem	Zjawisko przemocy			Liczba uczniów ogółem	Zjawisko przemocy			Liczba uczniów ogółem	Zjawisko przemocy		
		liczba uczniów	% uczniów objętych procedurą	liczba porad		liczba uczniów	% uczniów objętych procedurą	liczba porad		liczba uczniów	% uczniów objętych procedurą	liczba porad
Szkoła podstawowa	305 720	1 159	0,4%	2 225	153 488	349	0,2%	449	459 208	1 508	0,3%	2 674
Liceum	113 738	197	0,2%	265	3 524	4	0,1%	6	117 262	201	0,2%	271
Technikum i branżowa II stopnia	75 146	64	0,1%	104	5 676	0	0,0%	0	80 822	64	0,1%	104
Branżowa I stopnia	14 507	38	0,3%	51	834	0	0,0%	0	15 341	38	0,2%	51
Szkoła specjalna	6 763	180	2,7%	336	1 916	14	0,7%	27	8 679	194	2,2%	363
<b>Razem</b>	<b>515 874</b>	<b>1 638</b>	<b>0,3%</b>	<b>2 981</b>	<b>165 438</b>	<b>367</b>	<b>0,2%</b>	<b>482</b>	<b>681 312</b>	<b>2 005</b>	<b>0,3%</b>	<b>3 463</b>

Źródło: Sprawozdanie MZ – 06

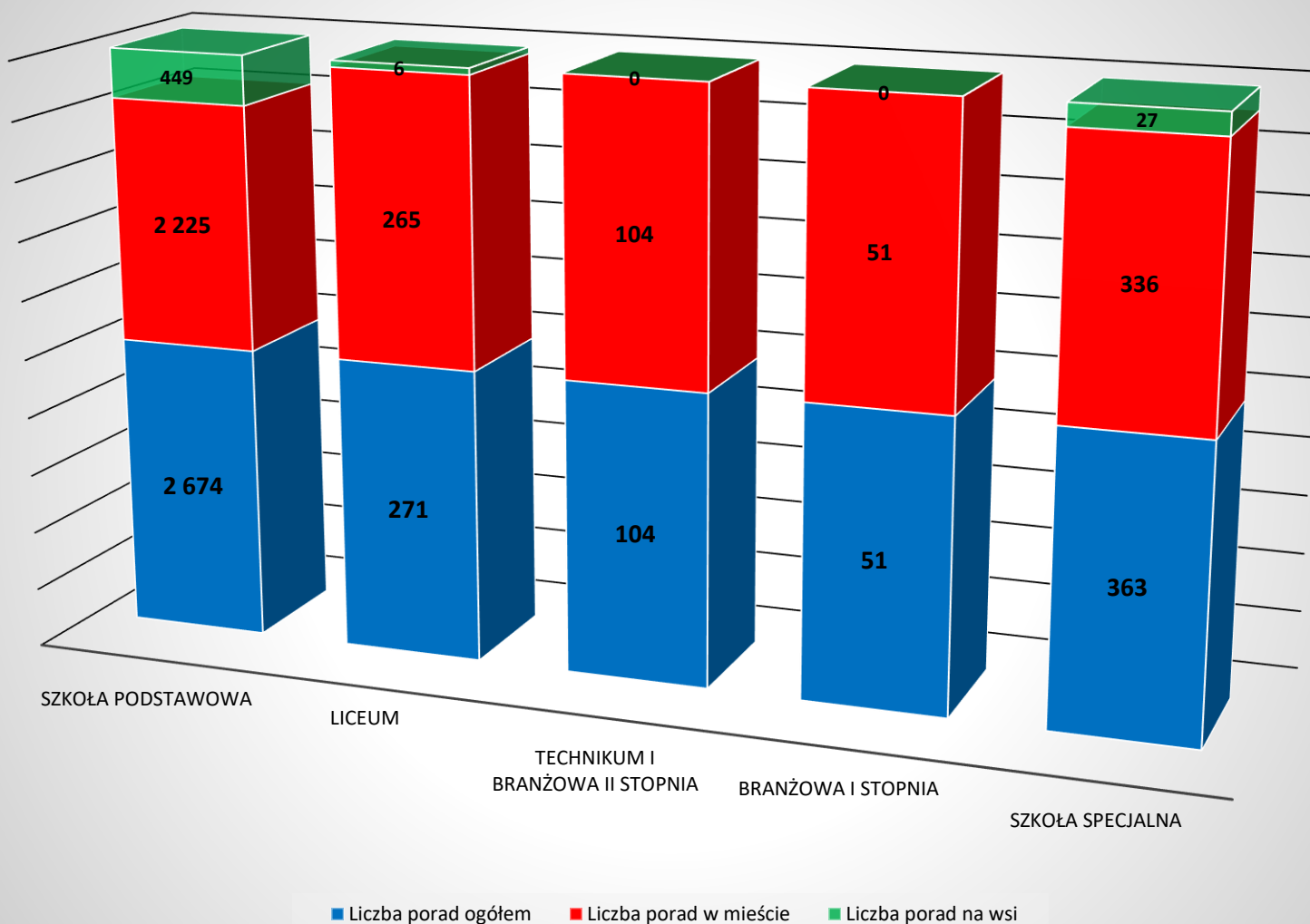
Liczba udzielonych porad pod kątem zdiagnozowania zjawiska przemocy w roku 2022/2023 wynosiła 3 463. Były to porady udzielone 2 005 uczniom. Biorąc pod uwagę liczbę uczniów w każdym z rodzajów szkół największy odsetek uczniów doświadczających przemocy notuje się w szkołach specjalnych (2,2%), a najmniejszy w technikach i szkołach branżowych II stopnia (0,1%).

Wykres 11. Liczba uczniów, którym udzielono porad w związku z diagnozowaniem zjawiska przemocy (w tym przemocy rówieśniczej).



Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MZ – 06

Wykres 12. Liczba porad w związku z diagnozowaniem zjawiska przemocy (w tym przemocy rówieśniczej).



Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MZ – 06

## 2.6. Szkolne programy edukacji zdrowotnej.

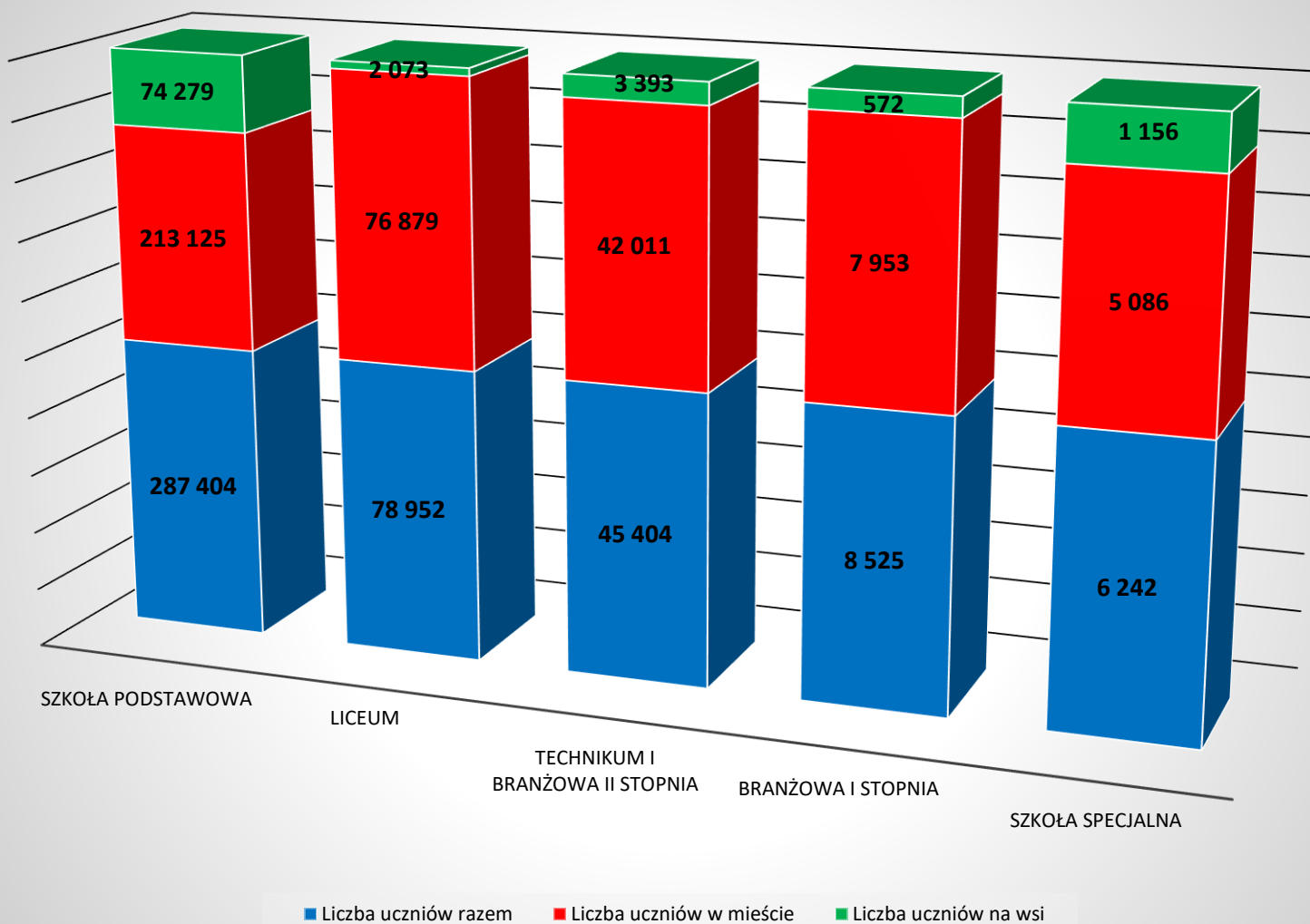
Tabela 10. Realizacja szkolnego programu edukacji zdrowotnej.

Rodzaj szkoły	Miasto				Wieś				Razem			
	Liczba uczniów ogółem	realizacja szkolnego programu edukacji zdrowotnej			Liczba uczniów ogółem	realizacja szkolnego programu edukacji zdrowotnej			Liczba uczniów ogółem	realizacja szkolnego programu edukacji zdrowotnej		
		liczba uczniów	% uczniów objętych programem	liczba tematów		liczba uczniów	% uczniów objętych programem	liczba tematów		liczba uczniów	% uczniów objętych programem	liczba tematów
Szkoła podstawowa	305 720	213 125	69,7%	3 999	153 488	74 279	48,4%	2 593	459 208	287 404	62,6%	6 592
Liceum	113 738	76 879	67,6%	1 743	3 524	2 073	58,8%	46	117 262	78 952	67,3%	1 789
Technikum i branżowa II stopnia	75 146	42 011	55,9%	914	5 676	3393	59,8%	66	80 822	45 404	56,2%	980
Branżowa I stopnia	14 507	7 953	54,8%	435	834	572	68,6%	31	15 341	8 525	55,6%	466
Szkoła specjalna	6 763	5 086	75,2%	492	1 916	1 156	60,3%	185	8 679	6 242	71,9%	677
<b>Razem</b>	<b>515 874</b>	<b>345 054</b>	<b>66,9%</b>	<b>7 583</b>	<b>165 438</b>	<b>81 473</b>	<b>49,2%</b>	<b>2 921</b>	<b>681 312</b>	<b>426 527</b>	<b>62,6%</b>	<b>10 504</b>

Źródło: Sprawozdanie MZ – 06

Do zadań pielęgniarki/pielęgniarsza należy prowadzenie edukacji zdrowotnej uczniów oraz uczestnictwo w szkolnych programach profilaktyki i promocji zdrowia. W roku szkolnym 2022/2023 w programach edukacji zdrowotnej realizowanych w szkole brało udział 426 527 uczniów. Najwięcej uczniów uczestniczyło w miastach – 345 054, co stanowiło 80,9% uczniów objętych programem, natomiast na wsi 81 473, co stanowiło 19,1% uczniów objętych programem.

Wykres 13. Liczba uczniów objętych programem edukacji zdrowotnej.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MZ – 06



**Tabela 11. Realizacja edukacji w zakresie zdrowia jamy ustnej (dodatkowe tematy poza procedurą fluoryzacji).**

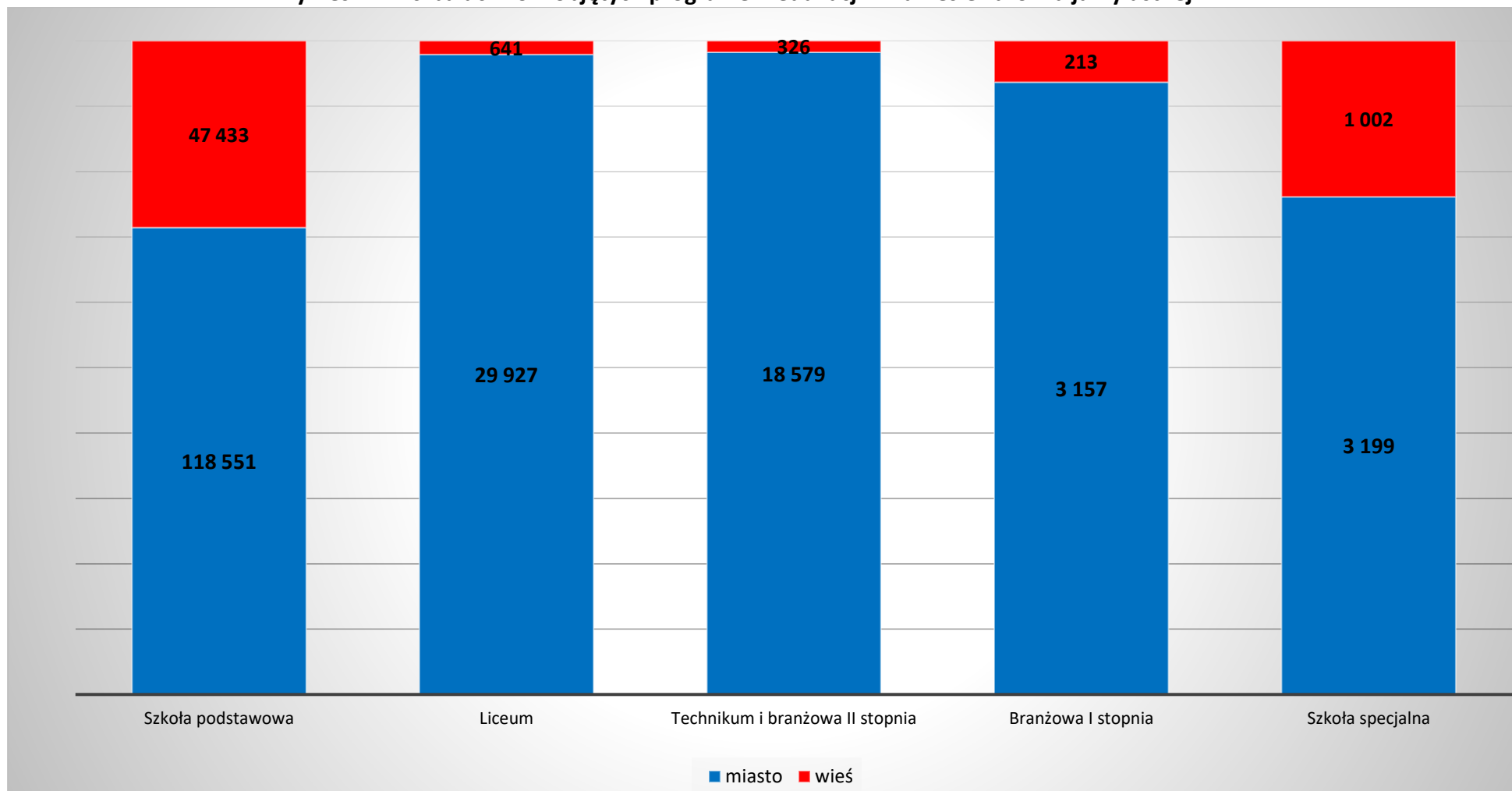
Rodzaj szkoły	Miasto				Wieś				Razem			
	Liczba uczniów ogółem	edukacja w zakresie zdrowia jamy ustnej			Liczba uczniów ogółem	edukacja w zakresie zdrowia jamy ustnej			Liczba uczniów ogółem	edukacja w zakresie zdrowia jamy ustnej		
		liczba uczniów	% uczniów objętych programem	liczba tematów		liczba uczniów	% uczniów objętych programem	liczba tematów		liczba uczniów	% uczniów objętych programem	liczba tematów
Szkoła podstawowa	305 720	118 551	38,8%	932	153 488	47 433	30,9%	1 066	459 208	165 984	36,1%	1 998
Liceum	113 738	29 927	26,3%	205	3 524	641	18,2%	6	117 262	30 568	26,1%	211
Technikum i branżowa II stopnia	75 146	18 579	24,7%	109	5 676	326	5,7%	4	80 822	18 905	23,4%	113
Branżowa I stopnia	14 507	3 157	21,8%	52	834	213	25,5%	7	15 341	3 370	22,0%	59
Szkoła specjalna	6 763	3 199	47,3%	135	1 916	1 002	52,3%	88	8 679	4 201	48,4%	223
<b>Razem</b>	<b>515 874</b>	<b>173 413</b>	<b>33,6%</b>	<b>1 433</b>	<b>165 438</b>	<b>49 615</b>	<b>30,0%</b>	<b>1 171</b>	<b>681 312</b>	<b>223 028</b>	<b>32,7%</b>	<b>2 604</b>

Źródło: Sprawozdanie MZ – 06

Liczba uczniów objętych edukacją w zakresie zdrowia jamy ustnej w roku 2022/2023 wynosiła 223 028, co stanowiło 32,7% wszystkich uczniów. Największy odsetek uczniów biorących udział w edukacji był w szkołach specjalnych – 48,45, a najmniejszy w branżowych I stopnia – 22% (biorąc pod uwagę liczbę uczniów w danym rodzaju szkoły).

Liczba uczniów biorących udział w programie edukacji w zakresie zdrowia jamy ustnej w miastach była większa niż na wsi i wynosiła 173 413 osób, co stanowiło 33,6% ogólnej liczby uczniów w miastach, natomiast na wsi 49 615, co stanowiło 30% ogólnej liczby uczniów na wsiach.

Wykres 14. Liczba uczniów objętych programem edukacji w zakresie zdrowia jamy ustnej.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MZ – 06

**Tabela 12. Realizacja edukacji w zakresie zdrowia jamy ustnej podczas realizacji profilaktyki fluorkowej w klasach I-VI.**

Rodzaj szkoły	Miasto				Wieś				Razem			
	Liczba uczniów ogółem	edukacja w zakresie zdrowia jamy ustnej podczas fluoryzacji			Liczba uczniów ogółem	edukacja w zakresie zdrowia jamy ustnej			Liczba uczniów ogółem	edukacja w zakresie zdrowia jamy ustnej		
		liczba uczniów	% uczniów objętych programem	liczba tematów		liczba uczniów	% uczniów objętych programem	liczba tematów		liczba uczniów	% uczniów objętych programem	liczba tematów
Szkoła podstawowa	305 720	170 476	55,8%	1 113	153 488	80 936	52,7%	1 938	459 208	251 412	54,7%	3 051
Szkoła specjalna	6 763	1 802	26,6%	75	1 916	415	21,7%	61	8 679	2 217	25,5%	136
<b>Razem</b>	<b>312 483</b>	<b>172 278</b>	<b>55,1%</b>	<b>1 188</b>	<b>155 404</b>	<b>81 351</b>	<b>52,3%</b>	<b>1 999</b>	<b>467 887</b>	<b>253 629</b>	<b>54,2%</b>	<b>3 187</b>

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MZ – 06*

Liczba uczniów, która wzięła udział w edukacji podczas procedury fluoryzacji wyniosła 253 629. Łącznie omówiono 3 187 różnych tematów. Zdecydowanie większy odsetek uczniów objętych edukacją to uczniowie szkół podstawowych – 54,7%.

## 2.7. Realizacja profilaktyki fluorkowej i opieka stomatologiczna

Tabela 13. Realizacja profilaktyki fluorkowej.

KLASA	Miasto		Wieś		Razem	
	Liczba uczniów, podlegających profilaktyce fluorkowej metodą nadzorowanego szczotkowania zębów	Liczba uczniów, u których wykonano profilaktykę fluorkową metodą nadzorowanego szczotkowania zębów (minimum 4 zabiegi)	Liczba uczniów, podlegających profilaktyce fluorkowej metodą nadzorowanego szczotkowania zębów	Liczba uczniów, u których wykonano profilaktykę fluorkową metodą nadzorowanego szczotkowania zębów (minimum 4 zabiegi)	Liczba uczniów, podlegających profilaktyce fluorkowej metodą nadzorowanego szczotkowania zębów	Liczba uczniów, u których wykonano profilaktykę fluorkową metodą nadzorowanego szczotkowania zębów (minimum 4 zabiegi)
KLASA I	37 711	28 039	17 966	14 834	55 677	42 873
KLASA II	37 569	27 121	17 661	14 604	55 230	41 725
KLASA III	36 697	26 321	17 468	14 373	54 165	40 694
KLASA IV	37 751	25 950	18 000	14 565	55 751	40 515
KLASA V	36 798	24 646	17 524	14 141	54 322	38 787
KLASA VI	33 819	21 768	16 929	13 279	50 748	35 047
<b>Razem</b>	<b>220 345</b>	<b>153 845</b>	<b>105 548</b>	<b>85 796</b>	<b>325 893</b>	<b>239 641</b>

Źródło: Sprawozdanie MZ – 06

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia, fluoryzacja dotyczy tylko uczniów klas 1-6 szkół podstawowych znajdujących się na obszarach, gdzie poziom fluorków w wodzie pitnej nie przekracza wartości 1mgF/l. Liczba uczniów podlegających profilaktyce fluorkowej wynosiła 325 893. Liczba dzieci, u których wykonano profilaktykę fluorkową metodą nadzorowanego szczotkowania zębów w ilości minimum 4 zabiegów wynosiła 239 641, co stanowiło 73,5% wszystkich podlegających tej procedurze. W mieście odsetek ten wyniósł 64,2%, a na wsi 35,8% (w odniesieniu do wszystkich uczniów, u których wykonano fluoryzację w minimum 4 zabiegach).

Tabela 14. Liczba szkół w związku ze sprawowaniem opieki stomatologicznej.

Rodzaj szkoły	Miasto							Wieś							Razem						
	Liczba szkół ogółem	Liczba uczniów ogółem	Gabinet stomatologiczny w szkole	Gabinet profilaktyki zdrowotnej w budynku należący do innej szkoły (w zespole szkół)	Gabinet stomatologiczny w podmiocie leczniczym	Dentobus	Brak umowy na realizację świadczeń stomatologicznych	Liczba szkół ogółem	Liczba uczniów ogółem	Gabinet stomatologiczny w szkole	Gabinet profilaktyki zdrowotnej w budynku należący do innej szkoły (w zespole szkół)	Gabinet stomatologiczny w podmiocie leczniczym	Dentobus	Brak umowy na realizację świadczeń stomatologicznych	Liczba szkół ogółem	Liczba uczniów	Gabinet stomatologiczny w szkole	Gabinet profilaktyki zdrowotnej w budynku należący do innej szkoły (w zespole szkół)	Gabinet stomatologiczny w podmiocie leczniczym	Dentobus	Brak umowy na realizację świadczeń stomatologicznych
Szkoła podstawowa	580	305 720	50	15	320	30	165	907	153 488	19	33	327	60	468	1 487	459 208	69	48	647	90	633
Liceum	272	113 738	8	9	139	5	111	23	3 524	1	0	9	1	12	295	117 262	9	9	148	6	123
Technikum i branżowa II stopnia	172	75 146	6	6	78	3	79	24	5 676	0	0	8	4	12	196	80 822	6	6	86	7	91
Branżowa I stopnia	108	14 507	4	3	49	1	51	19	834	0	0	6	1	12	127	15 341	4	3	55	2	63
Szkoła specjalna	95	6 763	2	9	36	5	43	44	1 916	0	0	20	1	23	139	8 679	2	9	56	6	66
<b>Razem</b>	<b>1 227</b>	<b>515 874</b>	<b>69</b>	<b>42</b>	<b>622</b>	<b>44</b>	<b>449</b>	<b>1017</b>	<b>165 438</b>	<b>20</b>	<b>33</b>	<b>370</b>	<b>67</b>	<b>527</b>	<b>2 244</b>	<b>681 312</b>	<b>90</b>	<b>75</b>	<b>992</b>	<b>111</b>	<b>976</b>

Źródło: Sprawozdanie MZ – 06

Zgodnie z ustawą z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami, szkoły oraz organ prowadzący szkołę zobowiązani są do zapewnienia opieki stomatologicznej dla uczniów do ukończenia 19 roku życia, a w przypadku uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego - do ukończenia szkoły ponadpodstawowej. Powyższa tabela przedstawia w jaki sposób opieka ta realizowana jest w poszczególnych rodzajach szkół.

W roku szkolnym 2022/2023 zdecydowaną większość świadczeń z zakresu opieki stomatologicznej szkoły realizowały w gabinetach stomatologicznych w podmiotach leczniczych (992 szkół), a najmniejszą w gabinetach profilaktyki zdrowotnej w budynku należącym do innej szkoły (75 szkół). Z danych wynika, że 43,5% szkół (976) nie posiadało umowy na realizację tego świadczenia.

## 2.8. Testy przesiewowe i profilaktyczne badania lekarskie.

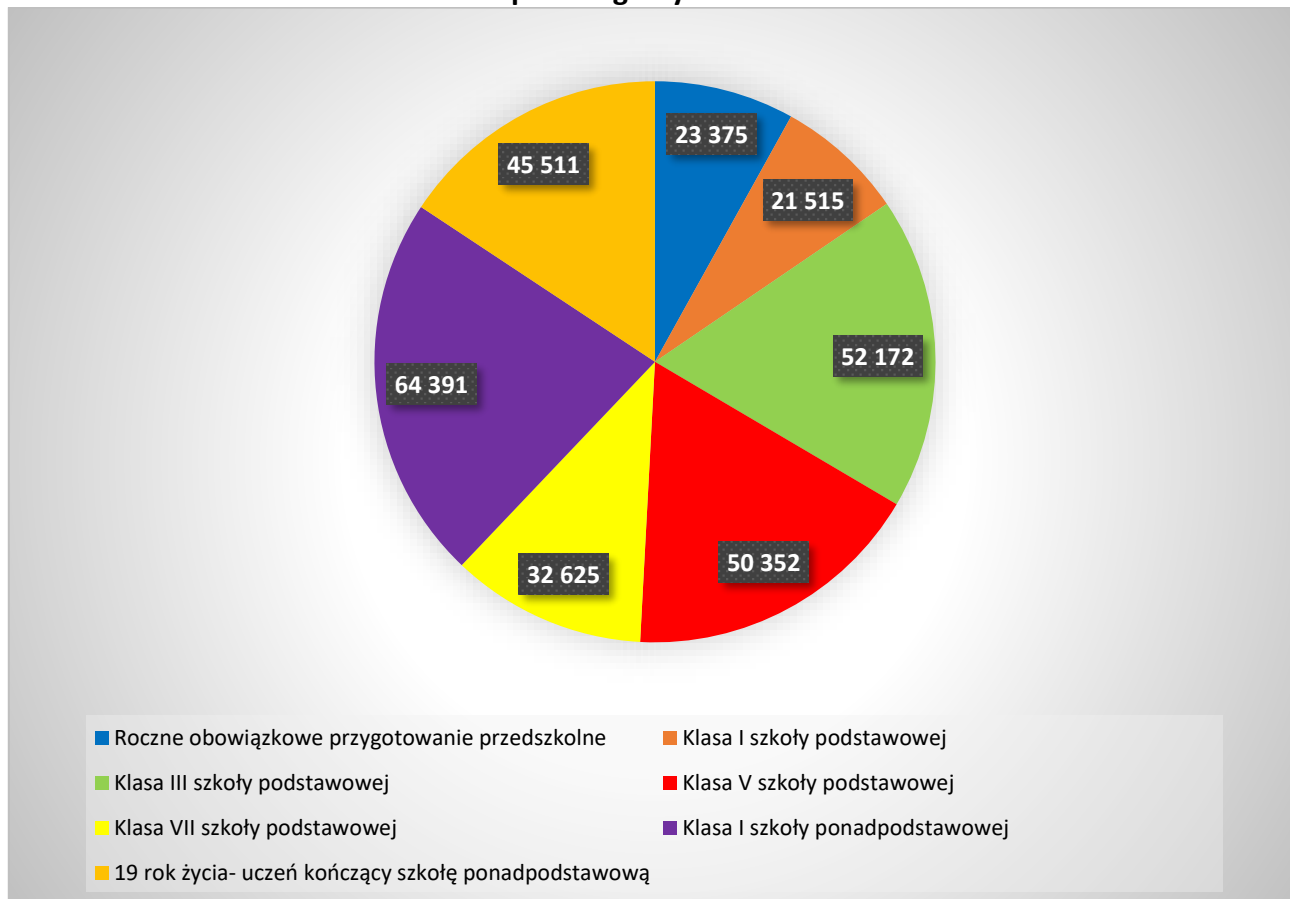
Tabela 15. Wykonanie testów przesiewowych.

Klasa	Miasto		Wieś		Razem	
	Liczba uczniów podlegających testom przesiewowym	Liczba uczniów, u których wykonano testy przesiewowe	Liczba uczniów podlegających testom przesiewowym	Liczba uczniów, u których wykonano testy przesiewowe	Liczba uczniów podlegających testom przesiewowym	Liczba uczniów, u których wykonano testy przesiewowe
Roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne	13 601	10 947	14 229	12 428	27 830	23 375
Klasa I szkoły podstawowej (należy wykazać wyłącznie uczniów, którzy nie mieli przeprowadzonych testów w klasie 0)	21 070	17 080	5 500	4 435	26 570	21 515
Klasa III szkoły podstawowej	37 254	35 387	17 717	16 785	54 971	52 172
Klasa V szkoły podstawowej	37 439	34 270	17 760	16 082	55 199	50 352
Klasa VII szkoły podstawowej	23 256	21 829	11 511	10 796	34 767	32 625
Klasa I szkoły ponadpodstawowej	66 067	61 132	3 383	3 259	69 450	64 391
19 rok życia- uczeń kończący szkołę ponadpodstawową	48 061	42 979	2 691	2 532	50 752	45 511
<b>Razem</b>	<b>246 748</b>	<b>223 624</b>	<b>72 791</b>	<b>66 317</b>	<b>319 539</b>	<b>289 941</b>

Źródło: Sprawozdanie MZ – 06

W roku szkolnym 2022/2023 testom przesiewowym podlegało 319 539 uczniów, z czego 246 748 uczniów wykazano w miastach, a 72 791 na wsi. Odsetek uczniów z miast, którym wykonano testy wyniósł 90,6%, a ze szkół z terenów wiejskich 91,1%.

**wykres 15. Liczba uczniów, u których wykonano testy przesiewowe w poszczególnych klasach.**



Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MZ – 06

W roku szkolnym 2022/2023 testy przesiewowe zostały wykonane u 289 941 uczniów, co stanowi 90,7% ogółu uczniów podlegających testom.



**Tabela 16. Profilaktyczne badania lekarskie.**

Klasa	Miasto		Wieś		Razem	
	Liczba uczniów podlegających badaniu	Liczba zbadanych uczniów	Liczba uczniów podlegających badaniu	Liczba zbadanych uczniów	Liczba uczniów podlegających badaniu	Liczba zbadanych uczniów
Roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne	13 601	7 294	14 229	9 916	27 830	17 210
Klasa I szkoły podstawowej (należy wykazać wyłącznie uczniów, którzy nie mieli przeprowadzonych badań w klasie 0)	21 070	10 132	5 500	3 037	26 570	13 169
Klasa III szkoły podstawowej	37 254	21 450	17 717	12 430	54 971	33 880
Klasa VII szkoły podstawowej	23 256	11 768	11 511	7 956	34 767	19 724
Klasa I szkoły ponadpodstawowej	66 067	33 071	3 383	2 376	69 450	35 447
19 rok życia- uczeń kończący szkołę ponadpodstawową	48 061	25 792	2 691	1 703	50 752	27 495
<b>Razem</b>	<b>209 309</b>	<b>109 507</b>	<b>55 031</b>	<b>37 418</b>	<b>264 340</b>	<b>146 925</b>

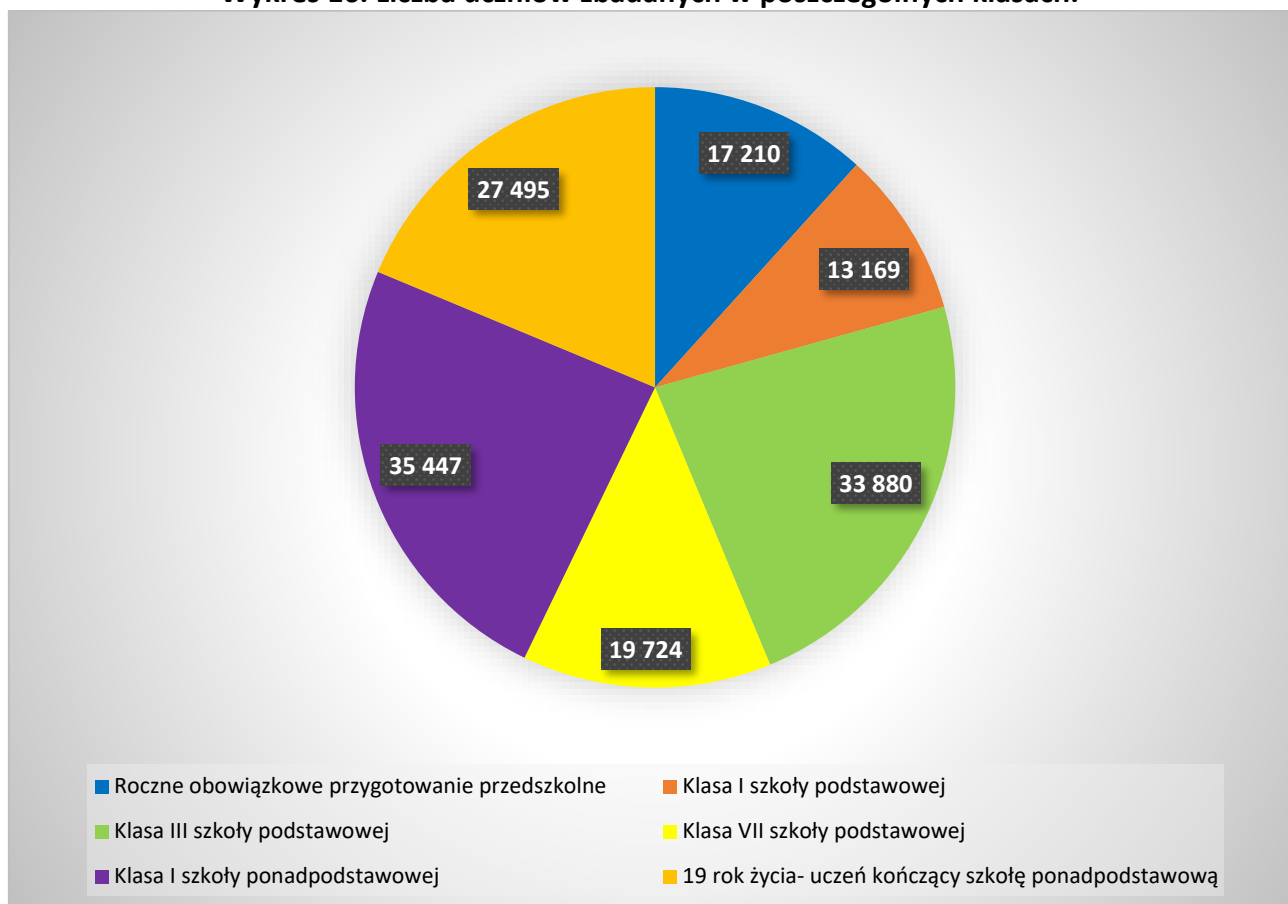
*Źródło: Sprawozdanie MZ – 06*

Powyższe dane dotyczące liczby uczniów zbadanych uzupełniane są na podstawie zwróconych kart badania profilaktycznego wypełnionych przez lekarza. Wykazano, że 264 340 uczniów podlegało badaniom, a 146 925 zostało zbadanych.

Testy przesiewowe wykazywane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej z dnia 24 września 2013 r. Zakres czynności jaki powinien być wykonany w ramach jednego testu opisany jest szczegółowo w części II załącznika nr 4 w/w rozporządzenia. Świadczenia pielęgniarki/pielęgniarsza lub higienistki szkolnej obejmują:

- 1) wykonywanie i interpretowanie testów przesiewowych;
- 2) kierowanie postępowaniem poprzewiewowym oraz sprawowanie opieki nad uczniami z dodatnimi wynikami testów;
- 3) czynne poradnictwo dla uczniów z problemami zdrowotnymi;
- 4) sprawowanie opieki nad uczniami z chorobami przewlekłymi i niepełnosprawnością;
- 5) udzielanie pomocy przedlekarskiej w przypadku nagłych zachorowań, urazów i zatruc;
- 6) doradztwo dla dyrektora szkoły w sprawie warunków bezpieczeństwa uczniów, organizacji posiłków i warunków sanitarnych w szkole;
- 7) edukację w zakresie zdrowia jamy ustnej;
- 8) prowadzenie u uczniów szkół podstawowych (klasy I-VI) znajdujących się na obszarach, gdzie poziom fluorków w wodzie pitnej nie przekracza wartości 1 mg/l, grupowej profilaktyki fluorkowej metodą nadzorowanego szczotkowania zębów preparatami fluorkowymi 6 razy w roku, w odstępach co 6 tygodni;
- 9) udział w planowaniu, realizacji i ocenie edukacji zdrowotnej.

**Wykres 16. Liczba uczniów zbadanych w poszczególnych klasach.**



*Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MZ – 06*

W roku szkolnym 2022/2023 zbadanych zostało 146 925 uczniów, co stanowi 55,6% ogółu uczniów podlegających badaniom.

## Spis tabel

Tabela 1. Liczba sprawozdanych szkół.....	4
Tabela 2. Liczba uczniów objętych opieką według rodzaju szkół i lokalizacji. ....	5
Tabela 3. Liczba uczniów ogółem, w tym uczniów niepełnosprawnych. ....	6
Tabela 4. Miejsce realizacji świadczeń profilaktyki zdrowotnej w szkołach.....	7
Tabela 5. Liczba godzin pracy pielęgniarek/pielęgniarzy i higienistek szkolnych w podziale na rodzaj szkoły. ....	9
Tabela 6. Liczba uczniów i porad w ramach opieki czynnej w szkołach.....	10
Tabela 7. Liczba uczniów i porad w ramach wykonanych zabiegów i procedur leczniczych w trakcie pobytu w szkole.....	13
Tabela 8. Liczba uczniów i porad w przypadkach nagłych zachorowań i urazów.....	16
Tabela 9. Liczba uczniów i porad w związku z diagnozowaniem zjawiska przemocy (w tym przemocy rówieśniczej).....	19
Tabela 10. Realizacja szkolnego programu edukacji zdrowotnej.....	22
Tabela 11. Realizacja edukacji w zakresie zdrowia jamy ustnej (dodatkowe tematy poza procedurą fluoryzacji).....	24
Tabela 12. Realizacja edukacji w zakresie zdrowia jamy ustnej podczas realizacji profilaktyki fluorkowej w klasach I-VI.....	26
Tabela 13. Realizacja profilaktyki fluorkowej.....	27
Tabela 14. Liczba szkół w związku ze sprawowaniem opieki stomatologicznej.....	28
Tabela 15. Wykonanie testów przesiewowych.....	30
Tabela 16. Profilaktyczne badania lekarskie.....	32

## Spis wykresów

Wykres 1. Liczba szkół według rodzaju i lokalizacji.....	4
Wykres 2. Liczba uczniów objętych opieką według rodzaju szkoły.....	6
Wykres 3. Liczba uczniów niepełnosprawnych według rodzaju szkół.....	6
Wykres 4. Miejsce realizacji świadczeń w mieście i na wsi.....	8
Wykres 5. Liczba uczniów objętych opieką czynną w szkołach.....	11
Wykres 6. Liczba porad udzielonych uczniom objętych opieką czynną w szkołach.....	12
Wykres 7. Liczba uczniów, u których wykonano zabiegi i procedury lecznicze w trakcie pobytu w szkole.....	14
Wykres 8. Liczba porad udzielonych uczniom, u których wykonano zabiegi i procedury lecznicze w trakcie pobytu w szkole.....	15
Wykres 9. Liczba uczniów poddanych opiece w przypadku nagłych zachorowań i urazów w województwie mazowieckim.....	17
Wykres 10. Liczba udzielonych porad uczniom w przypadkach nagłych zachorowań.....	18
Wykres 11. Liczba uczniów, którym udzielono porad w związku z diagnozowaniem zjawiska przemocy (w tym przemocy rówieśniczej).....	20
Wykres 12. Liczba porad w związku z diagnozowaniem zjawiska przemocy (w tym przemocy rówieśniczej).....	21
Wykres 13. Liczba uczniów objętych programem edukacji zdrowotnej.....	23
Wykres 14. Liczba uczniów objętych programem edukacji w zakresie zdrowia jamy ustnej.....	25

<b>wykres 15. Liczba uczniów, u których wykonano testy przesiewowe w poszczególnych klasach.....</b>	<b>31</b>
<b>Wykres 16. Liczba uczniów zbadanych w poszczególnych klasach.....</b>	<b>34</b>